Akbaba

Amerikalı Bebek Kraliçesi, fakir Türk çocukları için yüz bebek getirdi.. — Gazeteler —

Amerikan yardımı!

BÜYÜK
"SENE SONU„
ÇEKİLİŞİNİN
BÜYÜK
YENİLİĞİ

TÜRKİYE

BANKASI

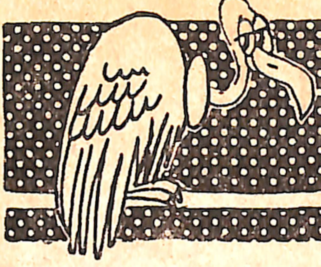
FAAL d - 370

1 kişiye **%6 FAİZLİ**

150,000

LİRALIK DEVLET TAHVİLİ

ayrıca **24**
APARTMAN DAİRESİ
ve 326.250 liralık
çeşitli
para ikramiyeleri

Akbaba siyasî mizah gazetesi

BÖLÜKBAŞI!

BİR haftadır mektuplar alıyorum: Yurdun her tarafından. Hepsi duygulu, hepsi üzüntülü, hepsi kırgın, ama hepsi çok terbiyeli mektuplar... Benim, üç sayı önce yazdığım «Yuha» ya gücenmişler.

Eskiden, yok, yok, eskiden değil, daha üç, beş yıl evveline kadar, politikada küskünlüğün dili küfürdü. Yazdığınız makale taraflı bir okuyucunun düşüncesine uymadı mı, aman Allah, mezardaki ananızdan, beşikteki torununuza kadar, ne ırz kalırdı, ne namus!

Bir millet hayatında, hattâ bir insan hayatında üç, beş yıl nedir? Biz bu olgunluğa, bu siyasî efendiliğe bir elin parmaklariyle sayılacak kada kısa zamanda erdik!

Ankara'dan, Bursa'dan, Manisa'dan, Nazilli'den gelen mektuplar, sanki tek kafadan, tek gönülden, tek elden çıkmış: ayni duygu, ayni düşünce asaletine örnek!

Akşam ve sabah, evimin ve bütün gün Akbaba'da odamın telefonları da hep bu mektupların kibar üslûbuyla konuştu:

— Yazınıza ne kadar tatlı başladınız, ne kadar acı bitirdiniz üstad!

Şimdi, içim bütün bu kırgın seslerle dolu, düşünüyorum: Kimbilir, yurdun uzak köşelerinde, ayni his ve fikir küskünlüğü içinde susan ne kadar okuyucum var... Bu satırlar, hepsine birden cevap olsun:

Efendim, yazan insanın kaleminde konuşan insanın dudağında bir düşman kelime vardır: Ben!

Bir yazar, yahut bir sözcü «ben» diye başladı mı, okuyucu ve dinleyici sevgisini en az yüzde elli kaybeder.

Sevilmenin, alkışlanmanın ilk şartı «ben» siz konuşmaktır.

Bunu bildiğim halde, bağışlıyacağınızı umarak, kendimi tehlikeye atacağım, biraz «ben» den bahsedeceğim, hem de övünerek, kabararak!..

Efendim, ben, korkusu pek az bir kimseyimdir. Korkmam!.. Neden korkmam?.. Dostlarımı kırmak, sevdiklerimi incitmekten baş ka hiç bir şeyden... Ölümden bile!..

Gülmeyiniz, bir buçuk yıl evvel bunu denedim: Bir sabah, Azrail pençesini göğsüme vurdu. Kalbim ölümün avucunda, ecel terleri dökerken, dudaklarım telâşsız bir vedala gülümsüyordu.

Korkmadım... Galiba bu korkmamak, beni ve Akbaba'yı hâlâ yaşatıyor!

Zaten yaptığım işe bakınız: Otuz beş yıldır, taaa İstiklâl Mahkemelerinin darağaçları kurduğu günlerdenberi mizah gazetesi çıkarıyorum. Bu, korkan adamın işi midir?

İşte, elindeki kaleminden başka silâhı olmıyan bu korkusuz adamın bir tek korkusu var: Cumhuriyetçi Millet Partisi!

Bu parti bana korkunç görünüyor. Belki de biraz mizaç birliklerinden, belki de biraz çektikleri siyasî mihnetler yüzünden, dişleri öfkeyle kenetlenmiş, çene kemikleri gazapla kısılmış, yumrukları hınçla balyozlaşmış liderleri ve bazı aşırı gelenekçi üyeleriyle korkunç!

Halk efkârı bu kadar asil bir memlekette politika kavgaları soysuzlaşmamalıdır. Dâvalarımızı, Sıhhiyede yol keserek, Meclis kürsüsünde ağız dolusu söverek değil, Kamutay kapısından kolkola çıkarak yürütebilmeliyiz...

Biliyorum, Fransız Parlâmentosunda, eski Başbakan Briand'a, türkçesini buraya yazamıyacağım bir kelime ile:

— Cocu!..

Diye bağırmışlardır. Bağırsınlar!.. Bu türlü dalaşmalara bizim terbiyemiz de izin vermez, coğrafyamız da!

Ama diyeceksiniz ki, böyle bir politika geleneğinin kurulmasını niçin yalnız muhaliflerden istiyorsun da, İnönü'nün heykeline kement atıp sokaklarda sürükleyen iktidar azgınlarından istemiyorsun?..

Bu soruya, Nasrettin Hocanın pişkin filozofluğuyla cevap vereyim:

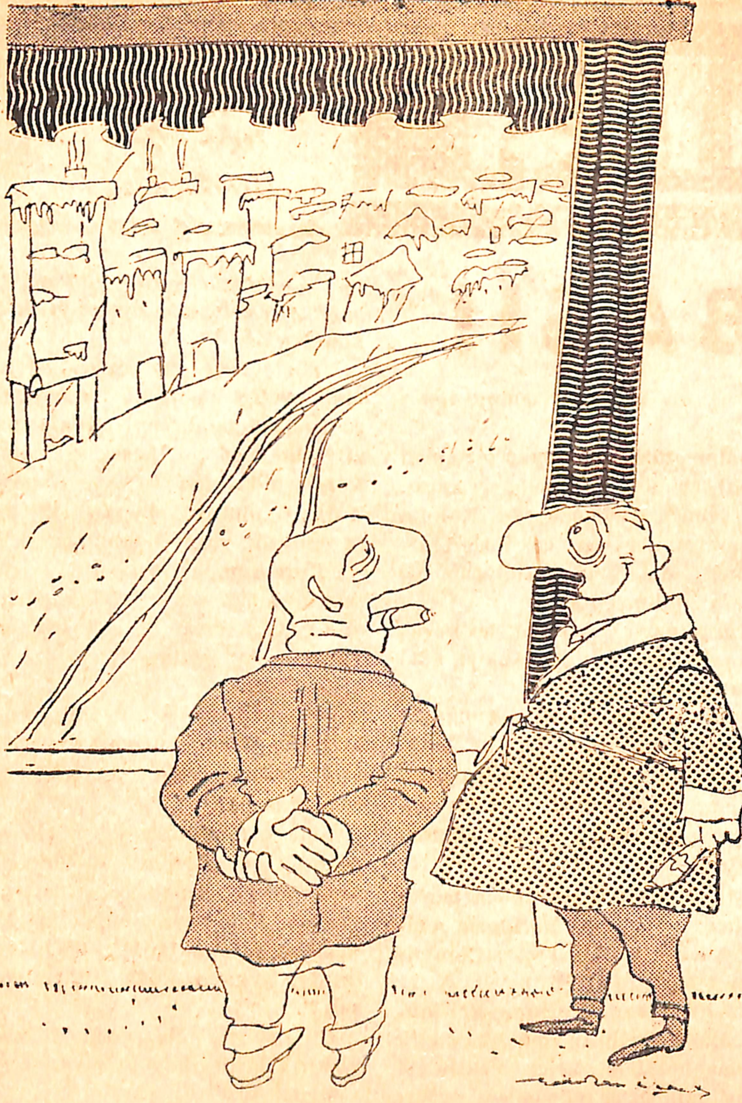
— Sizin de hakkınız var!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Seçim kurulu, Diyarbakırda seçimlerin yenilenmesine karar verdi. — Gazeteler —

İndim gittim Diyarıbekir düzüne, Sürmeler çekmiş elâ gözüne, Uyma dedim, uydun eller sözüne!..

— Şunu dondur, bunu dondur derken, al işte, her taraf dondu!..

olaylar Alaylar

Dondurma

D.P. iktidarının dondurma kararı tutacak, deniyor. İnşallah, inşallah tutar. İnşallah, bütün fiyatlar kazık gibi donar kalır. Dua etmekten başka elimizden ne gelir!.. İnşallah, maşallahdan gayri nasıl bir yardımda bulunabiliriz. Fiyatlar donunca karaborsa da önlenecekmiş. Tam bu haberin çıktığı gazetelerde, bir başka haber daha vardı: «Üniversite ders kitapları da karaborsaya düştü.»

Fasulye 240 kuruşta, pamuk 450 kuruşta donduruldu. Peki, üniversite kitapları ne olacak? İşte bir yeni bilimsel karaborsa ki, bir ucu üniversiteye, bir ucu karaborsaya dayanıyor. Yapılacak iş, elbette ders kitaplarını da dondurmak... Fasulyenin, zeytinyağının kilosu gibi, kitabın kilosu olmaz ya... Belki şöyle bir dondurma kararı çıkarırlar. «Ekstra ekstra ders kitabı sayfası kırk paradan yukarı satılmıyacak.» Ama bu dondurma kararını Ticaret Bakanlığı mı, Eğitim Bakanlığı mı verecek? O belli değil...

*

Neler görmüşüz

GAZETELERDEN birinde bir sinemanın şöyle bir ilânını gördük:

«Tansiyonunuzu doktora ölçtürmeğe lüzum yok. Bu filmin heyecanına tahammül edebilirseniz sağlamsınız, demektir. Sinirleriniz, kalbiniz dayanıklı değilse, katiyyen bu filmi görmeye gelmeyiniz!»

Ne diyor bu Allahaşkına! Besbelli korkunç bir film de filmle bizim gözümüzü korkutacak.

Yahu, biz neler neler görmüşüz, ne harpler, ne takrir-i sükûn kanunları, ne İstiklâl Mahkemeleri, hattâ ne seçimler görmüşüz! Öyle filmden milmden bizde korkacak göz var mı?

Hadım!

MEYHANEDE kafayı çeken delikanlı, yolda yalpalıyarak giderken, bir de bakar ki, ipekli ferace içinde, tül yaşmak altında bir âfet!.. Vücut, rüzgârda bir fidan, dalgalana dalgalana yürüyor. Gözler, ayığı sarhoş ederek... Dudaklar, bir çift olgun kiraz...

Delikanlı, peşisıra hayaller kurarak giderken, sokağın tenha bir dönemecinde «Ya Allah» deyip kıza saldırır ve iki yanağından doyasıya iki öpücük alır...

Bir feryat, bir çığlık, karakollukçular koşuşur ve sarhoş genci paçayaka, Yeniçeri Ağasının huzuruna çıkarırlar.

Ağa, iki kaşı bir olmuş, eli palasının kabzasında, gürler:

— Bre çapkın!.. Sen beni bilmiyor muydun?..

— Biliyordum Ağam!..

— Seni döğeceğimi bilmiyor muydun?

— Biliyordum Ağam!..

— Zindana atacağımı bilmiyor muydun?

— Biliyordum Ağam!..

— Kelleni uçuracağımı bilmiyor muydun?

— Biliyordum Ağam!..

— Derini yüzeceğimi bilmiyor muydun?

— Biliyordum Ağam!..

Ağa, öfkeyle karşısında el pençe duran karakollukçulara emreder:

— Tez bu azgın oğlanı sarayın cerrahbaşısına götürün... Hemen ameliyat itsün... Sonra, Haremağalarının arasına bırakıverin!

Delikanlı, iki elini dehşetle yüzüne vurarak bir çığlık atar:

— İşte Ağam, bunu bilmiyordum!

Not: Bu vak'a evvel zaman içinde geçmiştir ve gazetelerin ilân işleriyle hiç bir alâkası yoktur!..

ÇİMDİK

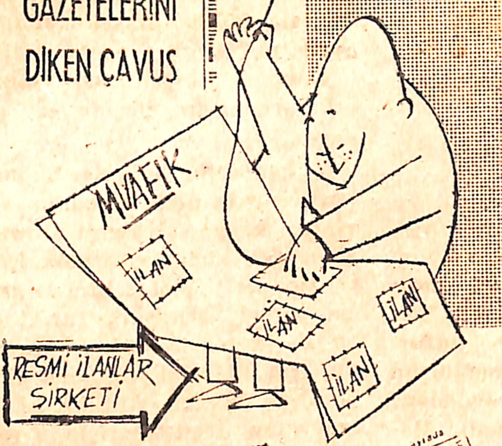
F. K. G. nin arkasından :

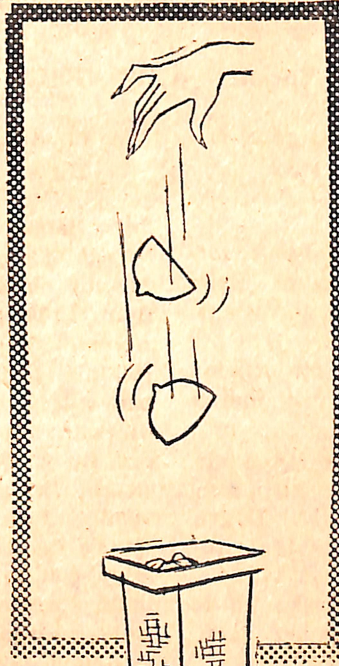
Ayırdılar beni nazlı yârimden!..

KIRK-ANBAR

YALÇIN ÇETİN — TONGUÇ

Amerika'da 427 Türk doktoru var

Sıra gelecek

BEN çok umutluyumdur. Öyle olmayacak şeyleerden umutlanırım ki, söylesem şaşarsınız. Bunlardan biri, Barbara Hutton adındaki dişi zanparaya beslediğim umuttur. Gazetelerimiz, her ne kadar kanun zoruyla altı sayfaya düştülerse de, yine de arada sırada olsun, okurlarının duygularını gıcıklamak için, milletlerarası zampara Rubirosa ile, yine dünyanın 1 numaralı dişi zamparası Barbara Hutton'un karyola gıcırtılarını bize duyururlar. Bu Barbara Hutton denilen gönül tüccarı, Amerika'nın en zengin madamasıdır. Bilirsiniz, Amerikan zenginleri kolleksiyona düşkündürler. Bu milyoner dişi de dünyanın en zengin koca kolleksiyonunu yapmak istiyor. Ama bu milyoner dişi zamparaya hıç bir erkek dayanamıyor. En benim diyen kocalar bile şu bizdeki «görülen lüzum üzerine» en verimli zamanlarında emekliye ayrılan memurlar gibi, çarçabuk çürüğe çıkıyorlar. Bu kadın, her ulustan koca denedi. Şimdi erkekleri anlatmak zorlaşır da,

— Kim? Hangisi? Tanıyamadım...

Diye sorarlarsa, o zaman,

— Canım şu Barbara'nın altıncı kocası yok mu... İşte o...

Ya da,

— Barbara'nın sekizinci kocası... filân diye anlatıyorlar.

Size umutlu olduğumu söylemiştim. Son umudum, Barbara Hutton'da! Milyoner dişi zampara, kocaları çürüğe çıkara çıkara, nasıl olsa bir gün sıra bana da gelecek. Zâten şu yeryüzünde kala kala kaç erkek kaldık...

Not: Yurdumuzun bunca sorunu varken, dişi zamparayı kalemime neden konu yaptığıma belki şaşarsınız. Barbara Hutton bir demokrasi dünyasında yaşıyor. Onun için yazdıklarımdan, ne mahkemelere düşmek, ne de sahifalar dolusu yalanlamalara uğramak korkusu yoktur da ondan!

※

Sapa ne demektir?

İSTANBUL'DA biricik «Resim ve Heykel Galerisi» var. Beşiktaş'tan Maçka'ya çıkan yokuşun tam karşısında. Ama Sabri Esat Siyavuşgil'in Yeni Sabah'taki bir fıkrasını okuyunca, acaba Galeri'nin yerini bilmiyor muyum, yoksa Galeri başka yere mi taşındı, diye şaşaladım.

Galeri'de Hamdi Bey'in tablolarının sergilenişinden ötürü yazdığı fıkrada, bakınız Siyavuşgil, ne diyor?

Fakat, neyleyim ki yeri gayet sapadır. Eskiden de pek kolay gidilip gelinemiyen bu galeri, son münakale güçlükleri yüzünden, büsbütün alargada kalmıştır. İnsan ne kadar meraklı olsa, ne kadar meram etse, bu zorluktan gözü yılar, gidemez. Nitekim ben de, bu sanatın âşıkı olduğum halde, galeri müdürü dostum Halil Dikmen'in büyük bir gayretle sağdan soldan toplayıp teşhir ettiği Hamdi Beyin tablolarını dahi gidip göremedim. Yazık oldu, ama ne yapayım? Daha benim gibi kimbilir ne kadar resim meraklısı bu ziyafetten mahrum kaldı.

Şimdi, lütfen, şu İstanbul'u kuş bakışı bir gözünüzün önüne getirin, sonra Galeri'yi yerine oturtun. Ben doğrusu, Galeri yerinin neye, kime göre sapa olduğunu anlayamadım. Galeri, nerede olmalıydı? Galatasaray'da olsa, Beşiktaş'takine, Beşiktaş'ta olsa Aksaray'dakine sapa gelir.

Baksanıza, Siyavuşgil, «bu sanatın âşıkı», «resim meraklısı olduğu» halde, yeri sapa olduğu için Galerideki Hamdi Bey'in resimlerini gidip görememiş. Âşık böyle, meraklısı böyle... Artık geri kalanını varın siz düşünün.

Acaba profesör Siyavuşgil, nerede oturuyorlar? O sokağın başına bir galeri yapılsa. Ama o zaman da, Kartal'da, Kavaklar'da oturanlara sapa gelir. En iyisi, Hamdi Beyin resimlerini, Migros kamyonu gibi bir kamyona yükleyip, mahalle mahalle, sokak sokak, ev ev dolaştırmak... O zaman hiç kimseye sapa gelmez. Yoksa, baksanıza, âşıkları, meraklıları bile, sapa diye galeriye gidemiyorlar. Yazık değil mi âşıklara?...

※

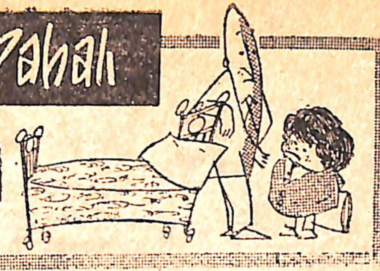
Tepe taklak

HİND Başbakanı Nehru büyük bir adam. Onun büyüklüğünü bir kere daha anladım. Nehru sabah, öğle, akşam, günde üç öğün amuda kalkarak, bir, iki dakika böylece tepe taklak duruyormuş. Tepe taklak durunca, kan beyni iyice suluyormuş. Nehru, bu başaşağı, ayaklar havada duruşu, bütün devlet adamlarına da sâlık veriyormuş:

— Aman tepe taklak durun, beyniniz iyice sulansın!

Onun bu sözlerini ilk dinleyen İsrael Başbakanı Ben Gurion olmuş. O da Nehru'yu doğrulamış.

Bize gelinceee... Yok, yok, bize gelmeyelim. Orada duralım. Bizde iş başına geçenler, daima siyasi hasımlarını tepetaklak etmekten hoşlanırlar!

★ Yazan : AZİZ NESİN ★

EVİN bütün odaları, açık arttırma ile eşya almağa gelenlerle doluydu. Kalabalık arasında eski bir arkadaşımı gördüm. O bana,

— Senin ne işin var burda? dedi.

Ben ona,

— Senin ne işin var burda? dedim.

Sözün doğrusu, orada ikimizin de yeri olmamak idi.

Eski arkadaşım,

— Ben, dedi, geçen yıl emekliye ayrıldım. Bir yıldan beri, nerede zengin eşya satışı olursa oraya gider, bakarım.

— Antikacılık mı yapıyorsun?. dedim.

— Hayır, dedi, hiç bir şey yaptığım yok. Benim çok kıymetli bir karyolam var. Benimkinden daha kıymetlisi, daha pahalısı var mı, diye, bütün mobilyacıları, antikacıları, eşya salonlarını geziyorum. Şimdiye kadar, benimkinden pahalısını görmedim.

Biz konuşurken, evdeki eşyalar da satılmaya başladı.

Bir yatak odası takımı on iki bin liraya satıldı. Altı parçaydı. Arkadaşım,

— Benim karyolam, bu altı parçalık oda takımından daha pahalı, dedi.

Oradan çıktık. Yolda eski arkadaşım, geçim sıkıntısı çektiğini, emekli maaşiyle geçinemediğini söyledi.

— Karyolanızı satsanız, dedim.

— Satmak istiyorum ama, anlayan yok, dedi, kimse değerini bilmiyor.

— Ne kadar eder? dedim.

— Benim hesabıma göre, yirmin bin liradan çok eder.

— Senin elinde karyola değil, hazine var.

— Evet... Hiç kimsenin farkına varmadığı hazine. Evim şuracıkta, karyolamı görmek ister misin?

Doğrusu, yirmi bin liradan çok eden karyolayı çok merak etmiştim.

Eski arkadaşımın evine gittik. Burası, bir oda, bir sofa, tam bir bekâr evi idi. Doğru dürüst eşya diye de bir şey yoktu.

— Karyolayı başka yerde muhafaza ediyorsun her halde, dedim.

— Yoo... dedi, burda. İşte bu karyola!

Gösterdiği, üstünde Siirt battaniyesi örtülü bir yatak bulunan, eski, kırık, boyası dökülmüş bir demir karyola idi. Bedava verseniz, kimse almaz.

— Belki tarihî bir karyoladır, padişahlardan biri savaştayken üstünde yattıysa?.. dedim.

— Değil, dedi, babamla benden başkası yatmadı.

— Öyleyse bazı yerleri altın...

Arkadaşım,

— Bu karyolanın neden yirmi bin lira ettiğini anlatayım, dedi. Babam beni serbest meslek sahibi yapmak istiyordu. Ben memur olacağım, diye tutturdum. Babam, «ben memurum oğlum. Vazgeç bu sevdadan. Hâlimizi görüyorsun» dedi. Babam küçük bir memurdu. Ben olursam büyük memur olacak-tım. Bu yüzden babamla aramız açıldı. İki yıl benimle konuşmadı. Ben Fakülteyi bitirip Kars'a tayin olmuştum. Babam, «Ben çok ihtiyarım. Bir daha belki göremem. Gelsin son bir kere konuşalaım» diye haber yollamış. Gittim. «Oğlum, beni dinlemedin, memur oldun» dedi. «Kader böyleymiş. Babam da bana memur olma, demişti. Dinlemedim. Sen de beni dinlemedin. Babam bana bu demir karyolayı bıraktı. Ben de sana bırakıyorum. Sakın bu karyolayı satma, kimseye verme, bir yere bırakma! Sana bırakacak başka hiç bir şeyim yok. Eski, kırık bir karyola deyip geçme. Çok kıymetlidir. Sen bunun kıymetini sonra anlarsın. Beni dinlemedin, memur oldun. Ama bu karyolayı baba yadigârı olarak saklamazsan, satarsan, atarsan, birine verir, bir yerde bırakırsan, babalık hakkım, sana helâl olmasın!»

«Peki baba, dediğin gibi yaparım» dedim. Karyolayı bir hamala yükledim. Babamdan ayrıldım.

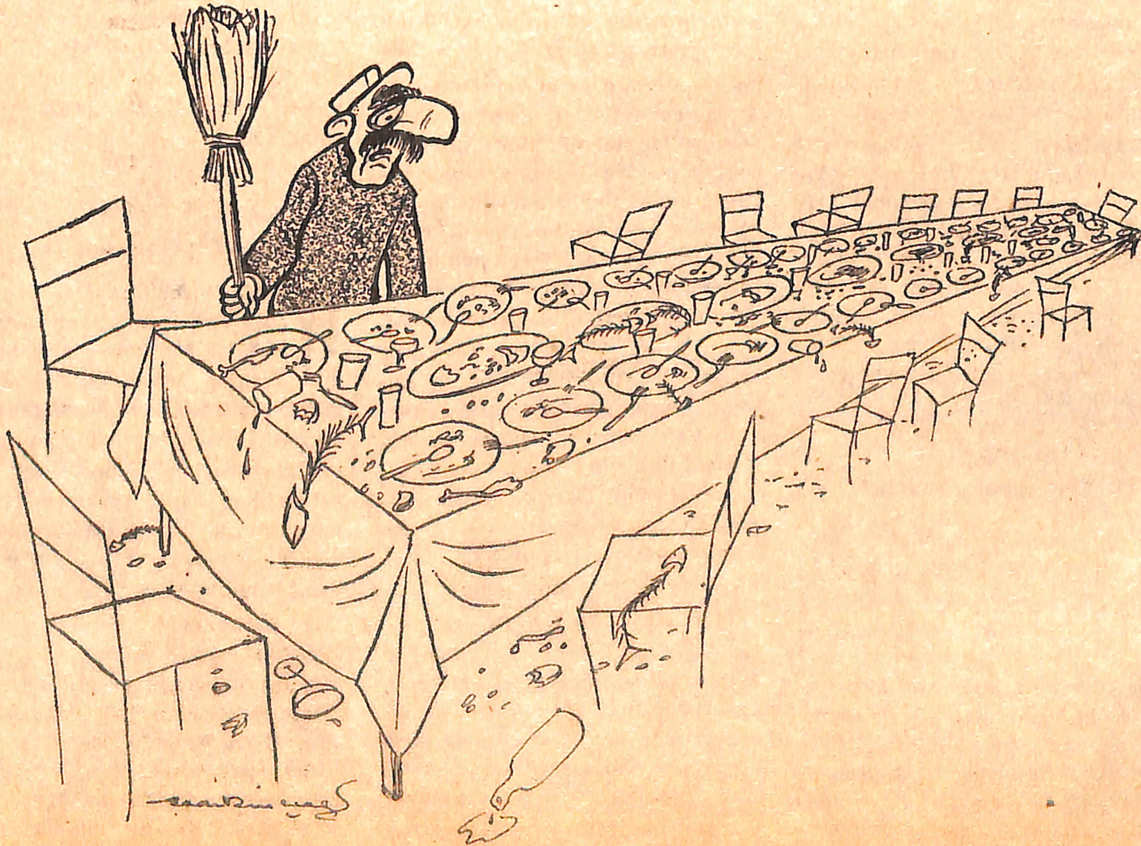
Bunları söyledikten sonra eski arkadaşım, bir defter çıkardı,

— İşte bütün hesaplar bu defterde yazılı, dedi. Babamın evinden karyolayı kendi oturduğum eve kadar getirmek için iki lira hamal, dört lira da araba parası vermişim. Tarihi de yazılı, 4 mart 1931... Karsa, vapurla Trabzon yolundan gidiyordum. Evden rıhtıma kadar karyolayı taşıtmak için, yedi buçuk lira araba parası. Bir buçuk lira da vapura yüklemek için rıhtım hamallarına verdim. Trabzon'a kadar beş liralık yük bileti aldılar. Trabzon'dan Erzurum'a kadar otobüse bindim. Otobüste karyolaya üç lira aldılar. Erzurum'da otobüs durağından trene kadar karyola hamal sırtında geldi. Hamala bir lira verdim. 280 kuruş ta karyolanın tren bileti Kars istasyonuna geldik. Karyolayı istasyon anbarında bıraktım. Bir otele yerleştim. On gün sonra bir ev bulabildim. Karyolayı istasyondan almaya gittim. 320 kuruş ardiye parası istediler. Oradan eve kadar da, karyolayı taşıtmak için üç lira araba parası verdim.

Eve yerleşince aklım başıma geldi. Bir hesapladım. Babamın evinden aldığımdan beri karyola için 32 lira vermiştim.

Kars'a daha yeni yerleşmiştim. Bizim dairenin müdürü ile hiç yoktan aramış açıldı. Geldiğimden yedi ay sonra, beni Kırklareli'ne tayin ettiler. İşte hesaplar burda. Hamal, araba, tren, ardiye, vapur, hamal, hamal, hamal, Kars'tan Kırklareline kadar karyolayı taşıtmak için 51 lira vermişim. Kırklareline gittim. «Sizin yerinize memur geldi» dediler. Aman... Benim tayin emrim çıktıktan sonra, ben yollardayken, buraya, İstanbul'a yakın diye torpilli birini yollamışlar. Benim de Sıvas'a tayinim yapılmış. Sıvas'a gitmek kolay ama karyola ne olacak? Eski memur arkadaşlar, karyola böyle gitmez, dediler. Ya nasıl gider? Onların tecrübeleri var. Nakliye ambarına ver, dediler. Kırklareli'nden doğru Sıvas'a eşya taşıyacak nakliye ambarı yokmuş. İstanbul'a kadar 15 liraya bir Nakliye ambarı götürdü. Sıvas'a kadar başka bir Nakliye anbarı... Anbarla iş bitmiyor. Arada yine hammallara para veriyordum. Karyola Sıvas'a geldi ki, ayaklarının biri yok. İki nakliye anbarından hangisinin bu işi yaptığı da belli de-

Belediye bütçesinde, ziyafet ödenekleri azaltılacak, temizlik ödenekleri çoğaltılacak!.. — Gazeteler —

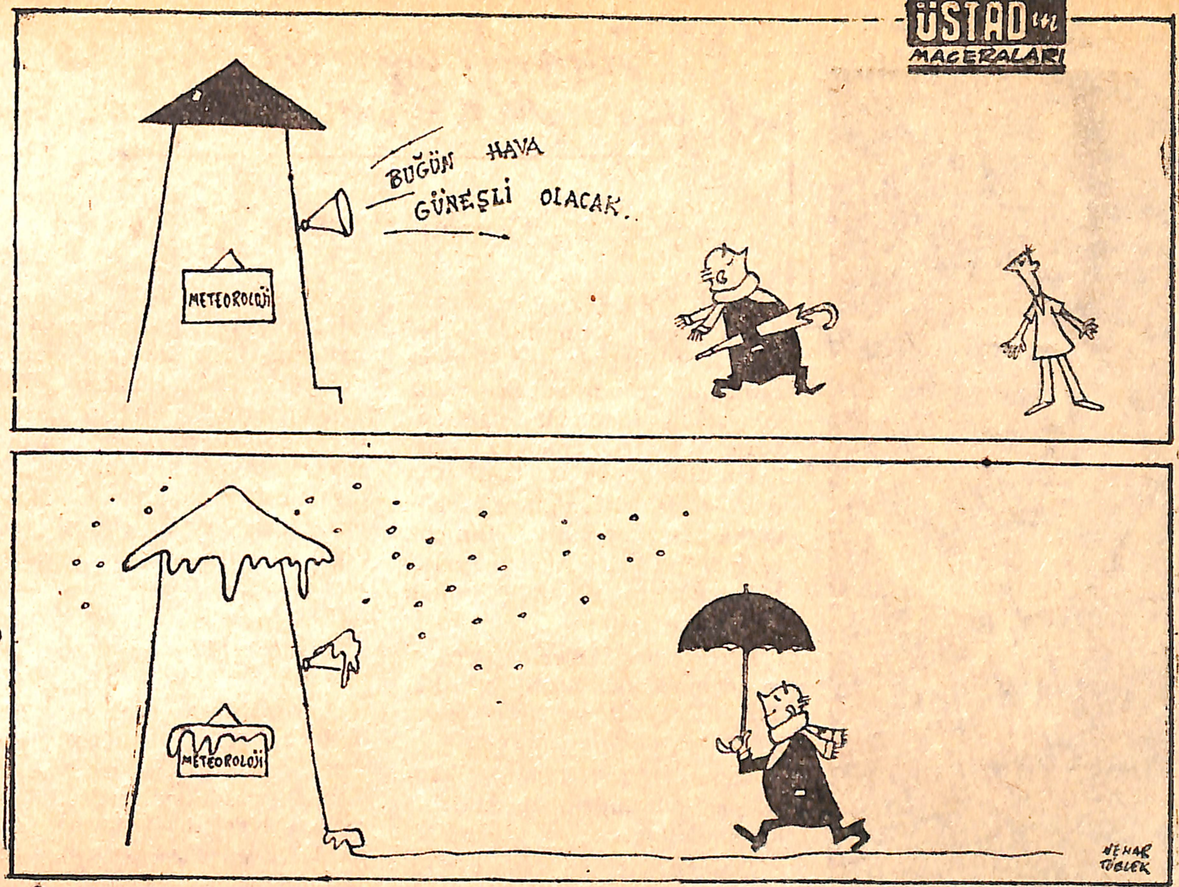

— Elbet çoğaltılmalı, ya... Bugadar süpründü golay temizlenür mü?..

ğil. Allah belâsını versin deyip karyolayı başımdan atacağım ama, o sırada babam da ölmüş. Baba yadigârına bir türlü kıyamıyorum. Tamir ettireyim, dedim. Eksik ayağı takmak için demirci 9 lira istemesin mi? Satayım size karyolayı, dedim. 5 lira veririz, dediler. Yahu, üç bacaklı karyolaya 5 lira veriyorsunuz da bir bacak takmağa 9 lira olur mu? Bacak takmanın işi zormuş. Bacağı taktırdım.

Sıvas'ta epi kaldım. İki yıl kadar. Sonra bizim bir tanıdığımız Umum Müdür olunca, beni İstanbul'a aldırdı. İstanbul'a kadar karyolanın taşınması için 21 lira vermişim. İşte defterde yazılı...

İstanbul'da evlendim. Karım eve gelecek diye karyolayı boyatayım, dedim. 5 lira da boya parası... Evlendim, iki, üç ay sonra, beni kayıran Umum Müdürü emekliye ayırdılar. O emekliye ayrılır ayrılmaz da, yeni gelen, kendi tanıdığını benim yerime, beni de Ordu'ya gönderdi. Bakın deftere, Ordu'ya kadar karyolayı 40 liraya taşıtmışız. Ordu'da durumumuz iyi. Birgün Bakan geldi. Yaptığım işleri beğendi. Gidince de bana bir takdirname yolladı. Arkasından da istifa etti. Ama, takdirname verdi, diye benim adım eski Bakanın, adamına çıktı. Vallahi, billahi değil... Adamın yüzünü bir kere görmüşüm. Yeni Bakan, beni eski Bakan'ın adamı diye Siirt'e sürdürdü. Bütün suçum, eski Bakan'dan takdirname almam... Siirde gitmek kolay mı? Kolay. Ya eşyalar? Ordu'da yaptığımız, aldığımız bütün eşyaları sattık. Ama baba yadigârı karyolayı nasıl satarsın? Karım, ille tutturdu, bu lenduhâyı satacağız, diye. «Buradan Siirde bu karyola bir maaşa zor taşınır» diyor. Doğru ama, babamdan bana kalan tek miras... 36 lirava Siird'e karyolayı zor getirdik. 3 ay sonra da terfi ettim. Siirtte, maaşımın kadrosu olmadığından beni Ankara'ya merkeze aldılar. Siirt'te aldığımız eşyaları sattık. Karyola yanımızda Ankara'ya geldik. Bir yıl geçmedi, seçimlerden sonra yeni parti iktidara geçti. Ben, eski iktidar zamanında terfi ettiğim için, beni Muş'a yolladılar. Karyola beraber... Sağa sola mektuplar yazdım. Ben eski iktidarın adamı değilim, dedim. Eski iktidarın adamı olmadığım anlaşıldı. Bir buçuk ay sonra da beni Mersin'e tayin edip yanlışlığı düzelttiler. Karım, «satalım şu karyolayı, kurtulalım» diyor. Bir hesapladım, o zamaan kadar karyolayı oradan oraya taşımak için iki bin liradan çok para vermişim. Değerini versinler, vereyim. Karyolayı tartıyorlar, altmış beş

kilo geliyor. Hurda demirin kilosu on bir kuruştan 715 kuruş veriyorlar. Karım «At ta kurtulalım şu pislikten...» diyor. Nasıl atarım canım... Babadan kalma tek malım.

Mersin'de iki buçuk yıl oturduk. Eh artık yerleştik derken, bir muhalifle sıkı arkadaşlık kurduk, diyerek beni yukarıya fitnelemişler. Sıkı arkadaşlığımız da akşamları kahvede tavla oynamak. Haydi Konya'ya gönderdiler. Karım «bu karyolanın yüzünden bizim iki yakamız bir araya gelmiyor. Daha bu bir şey değil, sürüm sürüm sürüneceğiz» dedi.

Doğru ama, atma, satma diye babam vasiyet etti. Öbür eşyaları, diyelim on liraya aldıksa, başka yere giderken beş liraya yarı parasına satıp, yüzde elli zararla kurtuluyoruz. Karyola bir belâ... Konya'ya geleli bir hafta olmuştu, karım ağır hastalandı. Doktorlar havası yaramıyor, dediler. Raporu Bakanlığa yolladık. Bu sefer bizi, Diyarbakır'a yollamazlar mı? Diyarbakır'ın havası da bana dokundu. Ordan da Bursa'ya tayinimizi yaptırdık. Birgün Bursa'da baktım, benim babadan kalma karyola yok. Karım keyifli, nerdeyse göbek atacak. Nerde karyola? Biraz sıkıştırdım. «Ben onu attım!» dedi. «Ulan karı, seni boşarım» dedim. «Çabuk karyolayı bul!» Karyolayı bir eskiciye 2,5 liraya satmış. Düştük eskicinin peşine. Eskici de beş liraya bir demirciye satmış. Sorduk soruşturduk, demirci bir koltukçuya on liraya satmış. Koltukçuya, al on liranı, ver karyolayı, dedim. «Yirmi lira» dedi. Ben yirmiye razı olunca, herif bu karyolada iş var, antika mıdır nedir diye yüz lira istemez mi? Ben yüz lirayı veriyorum, yüz elli, diyor. Araya adamlar koyduk ta, zar zor 200 liraya adamın elinden karyolayı kopardık.

Bursa'da çok iyi idik. Gelgelelim on sekiz ay sonra Kütahya'ya tayinim geldi. Bu sefer karım dayattı: «Ya karyola, ya ben...» «Aman hanım, etme, eyleme, bak yavrumuz da var.» Karım, «bu karyolayı oraya buraya taşımaktan, bir kenarda ölümlük dirimlik üç kuruşumuz yok» diyor. Doğru, doğru ama... Nasıl satarız birader, karyola bana gelmiş o zaman üç bin liraya. Sonunda karım «öyleyse boşanırım» dedi. Mesut aile yuvası, dedim, yavrumuz, dedim. Ne dedimse olmadı. Karım çocuğu da aldı, benden ayrıldı. Ben kaldım karyolayla başbaşa. Orası senin, burası benim, orda iki sene, burda üç sene dolaş ha dolaş, sonunda geçen yıl emekliye eyrıldım.

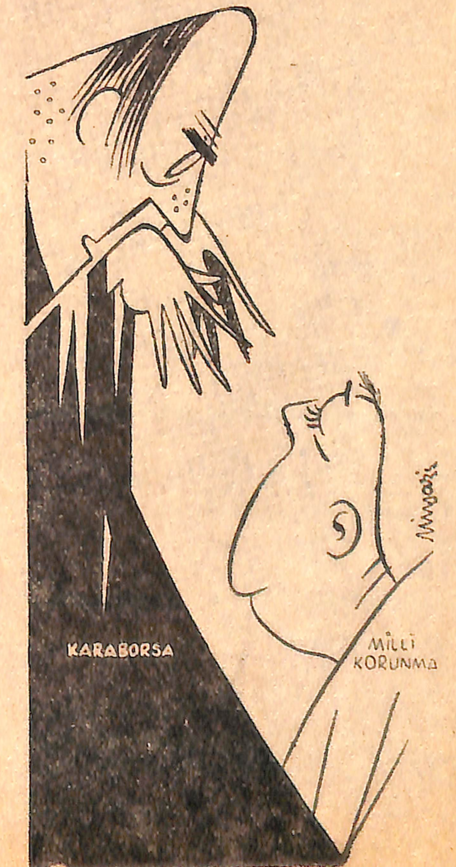
Eski arkadaşım elini karyolasına uzattı, demir topuzunu okşadı.

— İşte hesap defterde, dedi, gördüğünüz bu eski, demir karyola, bana tas tamam on iki bin sekiz yüz yirmi üç lira otuz beş kuruşa mal olmuş. Memurluk hayatımda babamın, dedemin de verdiği taşıma paralarını üstüne koyarsanız, karyolanın fiyatı otuz bin lirayı geçer. Şimdiye kadar gördüğüm en pahalı karyoladır. Ama satmaya kalksam 10 lira vermiyorlar. Bu karyolayı başımdan atabilseydim bugün benim elimde on, on beş bin liram olurdu.

— Hiç olmazsa bundan sonra at şunu başından da kurtul, dedim.

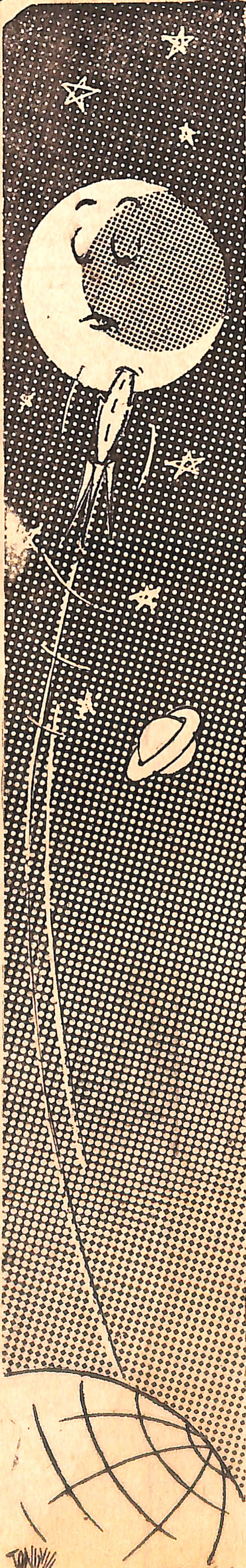
— Hiç atar mıyım, dedi, oğlum büyüdü. O da memur olacakmış. Olma, dedim, dinlemiyor. Şimdi dargınız. Babamın bana yaptığı gibi, ben de karyolayı oğluma miras bırakacağım. Atmasın diye de vasiyet edeceğim. Baba sözü dinlemeyen bir evlâdın başına bundan daha pahalı bir baş belâsı sarabilir miyim?

Aziz Nesin

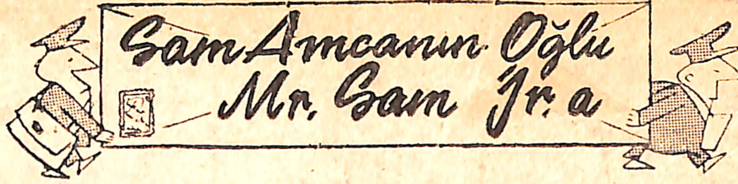

Hipnotizmacı!!

Aya ilk füze atıldı..
— Gazetelerden —

Ay - Aaaay!..

 Yazan : A..EŞ-SİN

Sayın Sam Jr.,

Biz şurada «Amerika ay lavyu...» türküsünü söylemeye başlayalı on yıl ancak oldu. Amerikan otomobil fabrikalarının yaptığı arabalara binerli bu türküyü tutturduk. Ondan önce söylediğimiz daha başka türküler vardı. Biz çok türküler biliriz; Arab'ın yâlellisinden tut, Frenk'in sokak türküsüne kadar.

Biz eskiden Amerika deyince bir amerikan bezini bilirdik. Siz, bizim ülkeye ilkin bezle, amerikan beziyle girdiniz.

Amerikan bezi «amerikan» adıyle evlerimizin en fakirine kadar girmiştir.

Son yıllarda da, taposu sizin olan bir «Amerikan bar» girdi evlere. Ama bu amerikan bar, «amerikan» gibi fakir fukara evine değil, zengin evlerine mahsustur!

Sayın Sam Jr.,

Amerika deyince çoğumuz iki şey anlıyoruz: Amerikan bezi, amerikan bar... Haa, unuttum, bir de rezâlet... Sizinle on yıldan beri sıkı fıkı olduk, içli dışlı olduk, aramızdan su sızmıyor. Dostlukla geçen bu on yılda çıkan gazetelerinizi açıp bakın, iki günde değilse, üç günde, üç günde değilse üç haftada bir, Amerikalıların çıkardığı rezâleti okursunuz. İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de rezâlet!..

Şimdi biz, sizden üç şey biliyoruz: Amerikan bezi, amerikan barı, amerikan rezâleti!..

Dudaklarınızın mırıldandığını görüyorum. Yardım mı? Evet, bir de yardımınız var, Amerikan yardımı

Yol mu? İyi şey...... Fabrika mı, iyi şey, hepsi iyi... Ama ben onlardan daha iyi bir yey biliyorum.

Dünkü gazetelerde okudum. İzmir'de yine bir barda rezâlet çıkarmışsınız. Altı kişi birle şip barı alt üst etmişsiniz, camı, pencereyi indirmiş, barda çalışanları döğmüş, yaralamışsınız. Neden böyle yapmışsınız? Barda oturduğunuz iki masanın arasından bir garson geçmiş.

— Vay!.. Sen benim gölgemi çiğnersin ha!.. diye fırlamışsınız!

Bu iş, pek Amerikan işi değil. Size bu kabadayılık, rakıdan geçmiş olacak!

Mr. Sam Jr., bak tosunum, bir kaç kere yazdım, yine söyliyeyim. Bu bizim rakı serttir. Sert gelir, kaldıramazsın. Bizim memlekette rakıya verilen öteki adları sayarsam, neden sana sert geldiğini, neden kaldıramadığını anlarsın. Rakıya bizde, aslan sütü, şişede durduğu gibi durmaz, erkek içkisi, burna değil ağza içilir, derler!

E, böyle olunca yavaştan gel aslanım!

Avrupalıların sana ne dediklerini biliyorsun elbet: Hacıağa diyorlar! Avrupaya neye gitmeli, sizin kendi mizah yazarlarınız da böyle diyor! Donald Ogden Stewart adlı bir mizahcınızın «Amerikalı Hacıağaların Avrupa gezisi» diye bir hikâyesini okudum, bayıldım!

Avrupa'da rezâlet çıkarmağa kalktınız mı,

— Sizin memlekette operanın mâzisi ne kadar? diye soruveriyorlarmış.

Tıs...

Eh, Greko - Lâtin kültürünün mirascıları sorarlar adama!

Sizin için uydurulan hikâyeyi duydunuz mu? Paris metrolarından birine bir Amerikalı binmiş. Bir yaşlı Fransız kadını yaklaşmış:

— Siz Amerikalısınız, değil mi? demiş.

Amerikalı, Amerikalı olduğu çakılacak diye ödü patlıyor. Çok ta iyi fransızca bilirmiş.

— Değilim, demiş.

Az sonra yaşlı Fransız kadını bir daha sormuş:

— Doğru söyleyin, siz Amerikalı değil misiniz?

— Değilim, Madam...

İki dakika sonra kadın bir daha tekrarlamış:

— Sahi, Amerikalı değil misiniz?

— Değilim diyorum size...

Üç dakika sonra bir daha:

— Siz mutlaka Amerikalısınız...

— Sıktınız madam. Değilim...

— Amerikalı olmadığınıza emin misiniz?

— Tabii...

Biraz sonra kadın yine,

— Bana öyle geliyor ki, siz Amerikalısınız... demiş.

— Değilim, değilim, değilim!..

Metrodan inerlerken yaşlı Fransız kadını Amerikalıya sokulmuş:

Sulh ümitleri atoma bağlı!..

— Anladıum, demiş... Siz Amerikalısınız!

Fransız bu, yutar mı? Bir Paris'inde kırk bin ressamı varmış.

Mr. Sam Jr., bak kardeşim, sana bir şey söyliyeyim mi, iyisin hoşsun, zenginsin, kuvvetlisin, darılma ama şımarıksın! Bir sonradan görme gibi para-

LEYLEK:

Uzun bacaklı, uzun gagalı kuş. Arap turistler gibi, yazı Türkiyede, kışı sıcak memleketlerde geçirirler.

Leylekler, ev, apartıman, o-

tel sıkıntısı çekmez. Hepsi de yuvasını bacalarda kurar.

Son yedi yıl içinde, yurdumuzda bir çok tütmeyen bacalar yükseldiği için bu yüzden de güçlükleri yoktur.

Galiba ömürlerinin yarısı çölde geçtiği için, leyleğin bir adı da Hacıbabadır. Buna dair, tıpkı yeni şiirlerimiz gibi altı üstünü tutmayan bir de halk mânisi söylerler:

Hacıbaba leylek,
Hani bana çekirdek?
Çekirdeğin içi yok,
Kel Fatma'nın suçu yok!

Eski takvimler, leyleklerin gelişini «Âmeden-i lâklakan» diye bildirirlerdi. Gidişini de «Reften-i lâklâkan» diye..

Leylek, şair Ahmet Haşim'in kalemiyle edebiyatımıza da girmiştir.

Merhum, güzel kitaplarından birinin adını «Gurabahane-i lâklâkan» koymuştu.

Bir ata sözümüz «Leyleğin ömrü «lâklâkla geçer» diyor. Bu târife göre, leylek, biz gazeteciler de az çok benziyor demektir.

LÂLE:

Meşhur çiçek. Osmanlı İmparatorluğunda bir devire adını vermiştir. Şair Nedim, Üçüncü Ahmed'in padişah, Damat İbrahim Paşanın sadrıâzam olduğu Lâle Devrinde yaşadı. Şu güzel beyit o çiçeğin ve o devrin ilhamıdır:

Bir nîm neş'e say şu cihanın baharını,
Bir sagar-i keşideye tut lâlezarını!

Bu iki mısrada, hayatın o güzel mevsimini bir yarım neşe sayan şair, kaldırılmış bir kadehe bütün lâle bahçelerini feda ediyor.

Lâle, Divan şiirinde kadeh ve yanak için teşbih olmuştur.

Beyaz, sarı, pembe, kırmızı, hattâ mor lâle vardır. Bu kadar çeşitli ve güzel renkleri olan lâlenin yalnız bir şeyi yoktur: Kokusu!

Ama, sevgilisini öven bir Divan şairi:

Kametin bir sâk - lâle, benbe ruhlar lâle-bû!

Diyor ki, bugünkü dille mânası. «Boyun bir lâle sapı, pen

be yanakların da lâle kokuludur» demek.

Gel de bu teşbih karşısında:

Aldanma ki şair sözü elbette yalandır!
Sözüne inanma!

nın keyfini çıkarmak istiyorsun!

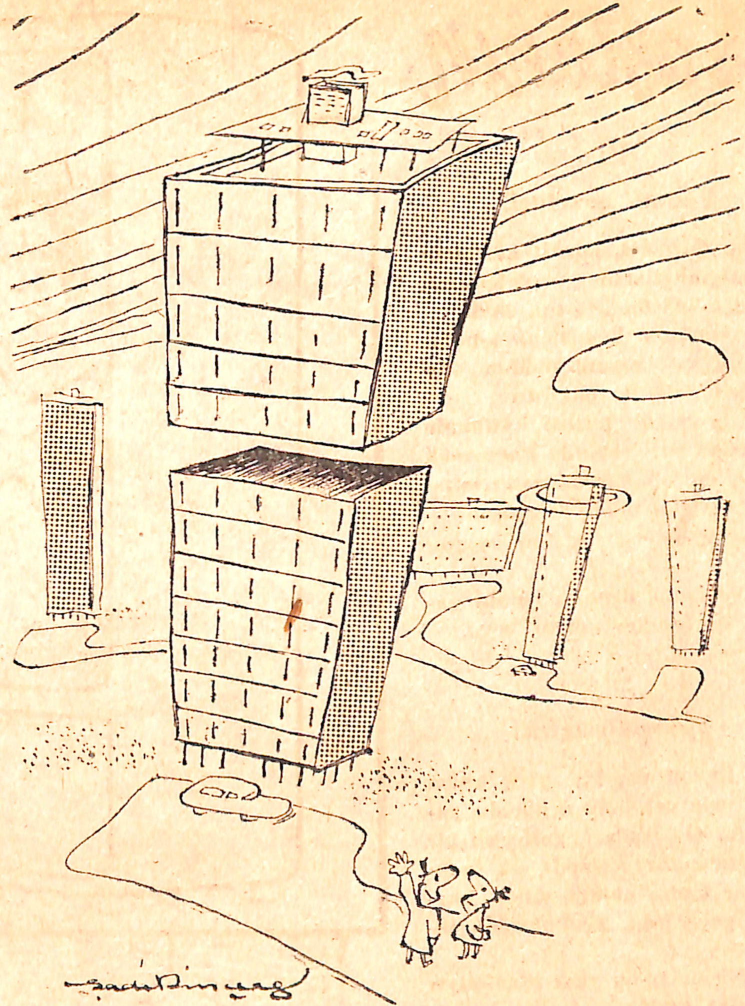
Şu zencilere yaptıklarını meşhur Hürriyet heykelin görebilse, elindeki meşaleye «püf» deyip başını aşağı indirirdi.

Mr. Sam Jr, artık bu rezâlet çıkarmalardan vazgeç! Biz Amerika'yı da çok iyi tanıyoruz. Amerika, amerikan bezi değil, amerikan bar değil, çıkardığınız rezâlet değil, zenciye sıkılan yumruk değil, hattâ dolar bile değil. Bizim tanıdığımız Amerika, Washington'un, Mark Twain'in, Walt Whiman'ın, Faulkner'in, Edison'un, Hemingway'in, Caldwel'in memleketi olan Amerikadır.

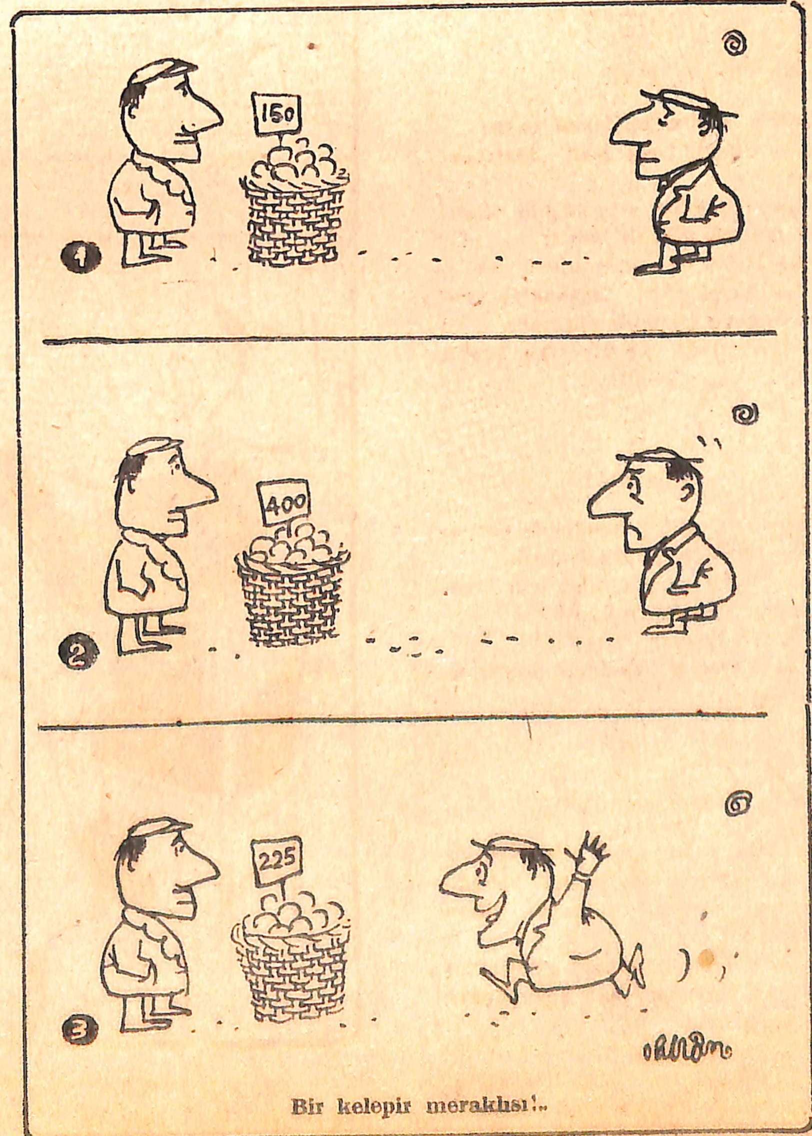
«Amerika'ya ay lav yu» ama, Bu Amerikaya «ay lav yu!..»

Ateş Sin

Ataköy Blok apartımanları kat kat satılacak.. (Gazeteler)

— Üst kattakiler çok gürültü yaptığından, rahat edemedi, katını aldı gitti!..

Bir kelepir meraklısı!..

Haftanın

Yaman gazeteci!

Genç gazeteci, hususî kâtibinin bir dalgınlığından faydalanarak umum müdürün odasına daldı.

Gazetecilerle konuşmak âdetinde olmıyan umum müdür, onu görünce öfke ile bağırdı:

— Gazeteci, hususî kâtibimin senden evvel benimle konuşmak istiyen on iki meslekdaşını kapıdışarı ettiğini bilmiyor musun?

Genç gazeteci, istifini bozmadan:

— Efendim, dedi. O on iki gazeteci de bendim müdür bey...

Yakışıklı artist!

Bir toplantıda, iki genç kadın bir köşeye çekilmiş dedikodu yapıyordu. O sırada, yakışıklı bir film yıldızımız, kolunda şık tuvaletli bir kadın olduğu halde, karşıdan geçiyordu. Kadınlardan birisi:

— Nişanlısı bu yeni tuvaletiyle ne kadar zarif!..

Öteki, sözünü kesti:

— Yanılıyorsun, yeni olan tuvalet değil, nişanlısı!..

Gaf!

Genç kadın, kaşlarını çattı:

— Cengiz, sen beni aldatıyorsun.

Cengiz, genç sevgilisinin yüzüne mânalı mânalı baktı:

— Hayır Sevim, yanlışın var!..

— Nasıl olur, başkasiyle konuştuğunu gözümle gördüm.

— Yanlışın var diyorum, benim adım Cengiz değil!..

Mazeret!

Şişman adam, kendisine çarpıp yere düşüren şoföre bağırdı:

— Bana çarpmamak için etrafımdan dönemez miydin?

Şoför, hemen yapıştırdı:

— Yetecek benzinim yoktu ağabey!

Şimdi de öyle...

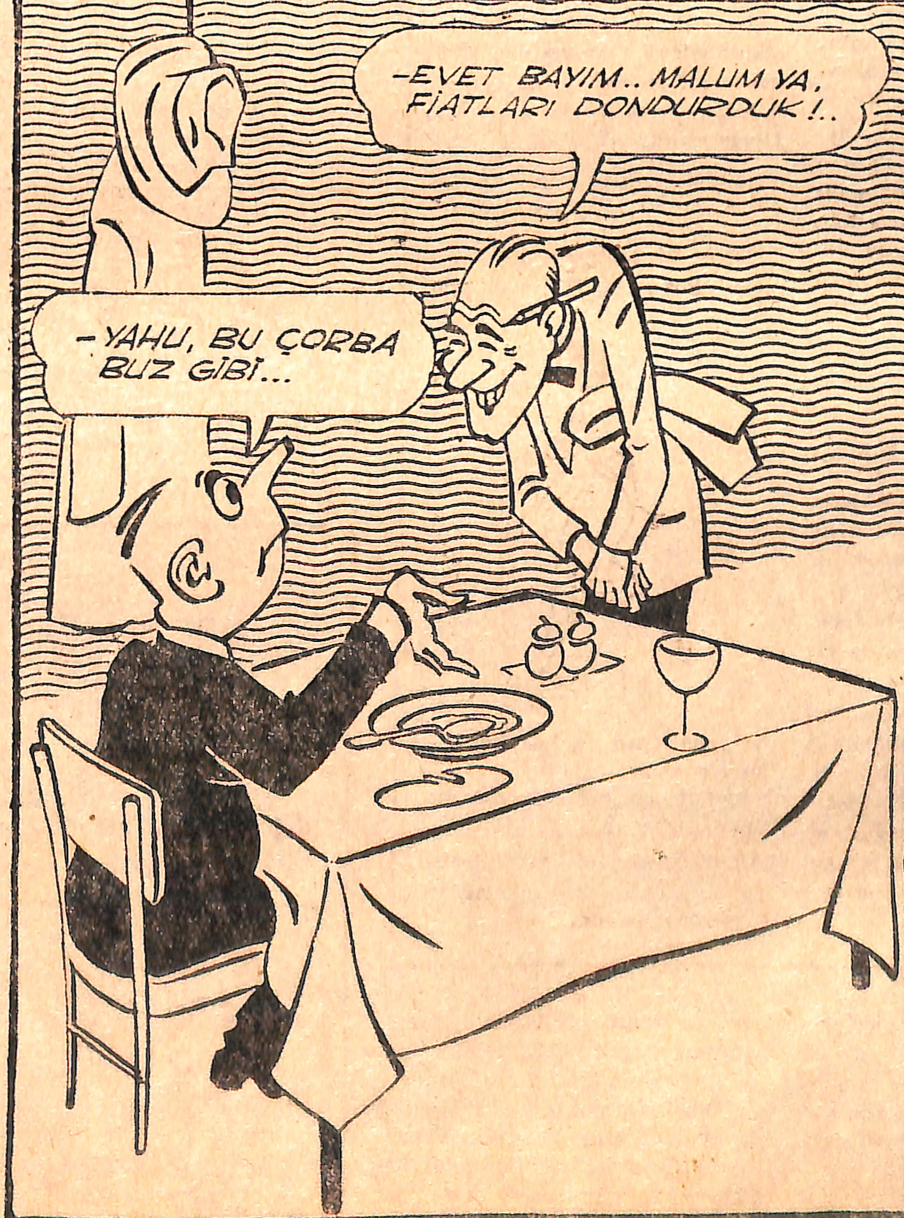
Kadın, pazar günü erkenden bir bahane ile yalnız başına sokağa çıkmak iştiyen kocasına, sitem ediyordu:

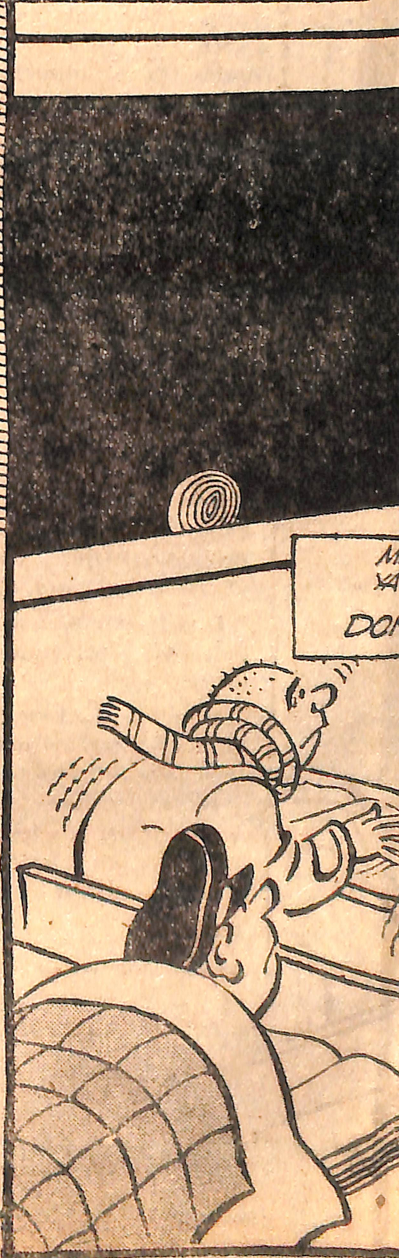
— Nişanlı iken beni günde beş dakika görmek için sevincinden çıldırıyordun.

Koca, pişkinlikle:

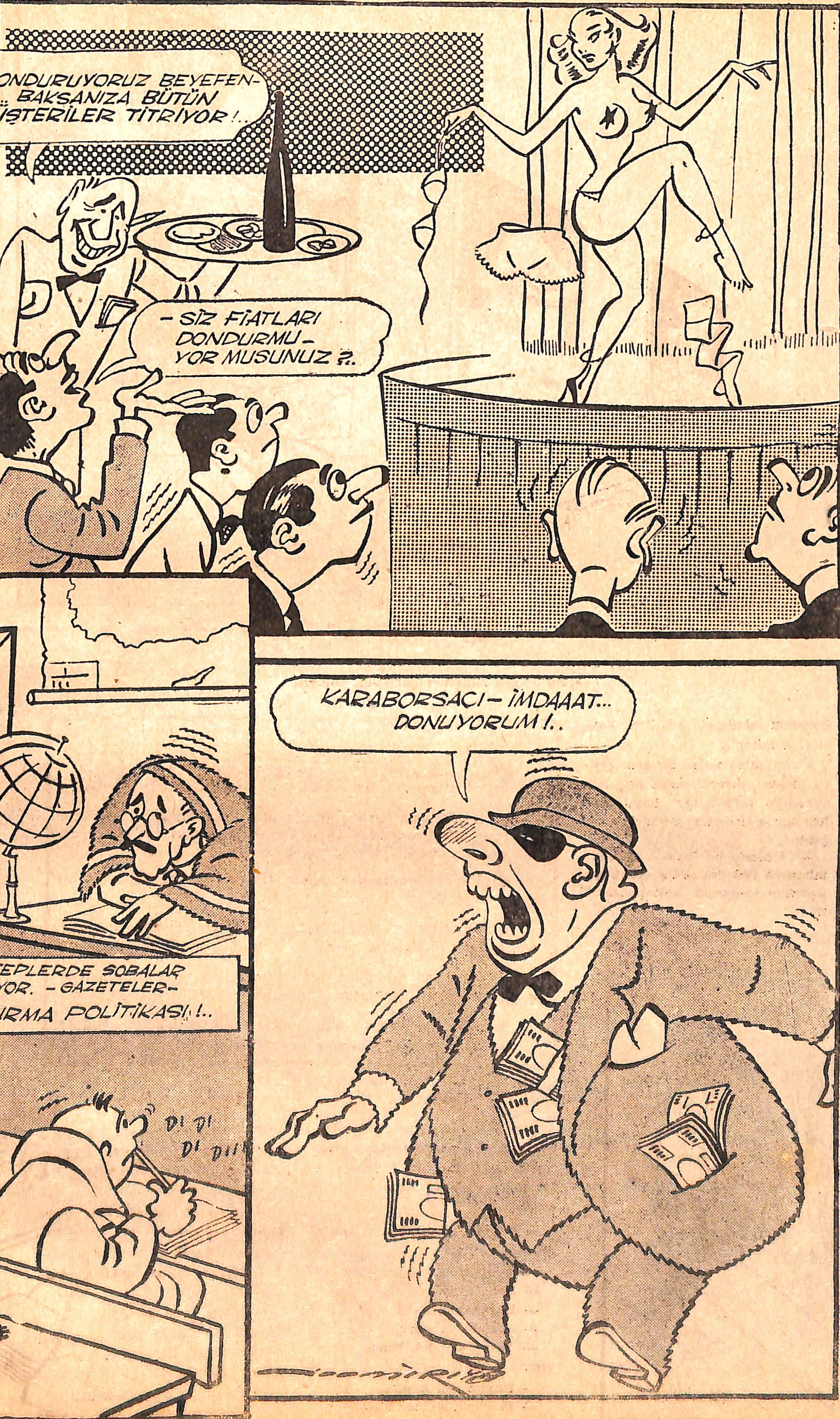
— Şimdi de öyle karıcığım. Günde beş dakika seni görebildiğim zaman, ne kadar mesut olduğumu tasavvur edemezsin!

Mevsim şakala

Dondurma!

Fıkraları

Teminat!

Adam, berberin koltuğuna otururken;

— Aman usta, dedi. Ben evhamlı adamım, usturan bir tarafımı yaralamasın.

Berber, başını salladı:

— Hiç korkmayın efendim, her yara başına size bir lira vermeğe hazırım.

— Ya!..

— Evet, sizden evvel bir müşteri vardı. Benim yirmi liramı alıp gitti..

Erkeğin vazifesi!

Öğretmen talebeye sordu:

— Erkeğin hayatta vazifesi nedir?

— Çalışıp evine para getirmek.

— Peki, ya kadının vazifesi nedir?

— O parayı evden dışarıya çıkarmaktır....

Deli hırsız!

Bayan avukat, müekkilini müdafaa ediyordu:

— Hırsızlıkla itham edilen müekkilim akıl hastasıdır.

Hâkim sordu:

— Onun deli olduğunu ne ile ispat edebilirsiniz?

— Eşya çaldığı odada vizon kürk varken, tutmuş bir pantalonla bir gömlek çalmış, bu akıllı adamın yapacağı iş mi?

Karı - Koca

Bir şirkette vazifeli olan mühendisin kısa bir izni vardı. Bunu beraber geçirmeleri için karısına telgraf çekti ve yanına çağırdı.

Mutat aksiliğine rağmen, kadın bu daveti kabul etti ve hemen o gün kalkan trene binip kocasının bulunduğu şehre geldi. Üzerinde bir seyahat kıyafeti, elinde ise sadece bir kitap vardı. Otele geldiler. Fakat evlenme cüzdanını görmeden oda vermiyorlardı. Cüzdan ise evde kalmıştı. Otel kâtibi:

— Emir emirdir diyor, başka bir şey demiyordu.

Bunun üzerine kadın kocasına dönüp ona çıkışmağa başladı. Adam, ona: «Unutkan, hep böyle yaparsın!» diye bağırdı. Aralarında gittikçe alevlenen muazzam bir kavga başladı.

Otel kâtibi bir müddet onları seyrettikten sonra, bir anahtar uzatarak:

— Sekiz numaralı oda boş, dedi. Karı koca olduğunuza inandım!